

Sumar

Patternul anormal al umplerii diastolice ventriculare stânga la pacienții cu răspuns hipertensiv la proba de efort

The abnormal left ventricular diastolic pattern in patients with hypertensive response during exercise test
Fl. Adam, Anca Popa, C.I. Chiurciu, Crina Sinescu 450

Epidemiologia cancerelor cutanate

Epidemiology of skin cancers
V. Pătrașcu 457

Leziuni hepatice asociate hipertiroidei - prezentare de caz

Hyperthyroidism associated liver injuries - case report
Ruxandra Laza, A. Crișan, Emilia Nicoară 463

Importanța analizei histomorfometrice în diagnosticul osteoporozei din bolile reumatice

The histomorphometric analysis in the diagnosis of osteoporosis in rheumatic diseases
L. Macovei, V. Stoica, Șt. Șuțeanu 467

Anevrism de sept interatrial - prezentare de caz

Interatrial sept aneurysm - a case report
Camelia Diaconu, Alice Bălăceanu 471

Mortalitatea în polipoza adenomatoasă familială - cauze și implicații chirurgicale

Mortality in familial adenomatous polyposis - causes and surgical implications
T. Dumitrașcu, M. Ionescu 474

Abdomenul acut la paraplegici (I)

Tulburări de sensibilitate, noțiuni de anatomie și fiziopatologie
Acute abdomen in paraplegic patients (I)
Sensory dysfunctions, anatomy and pathophysiology
V.T. Grigorean, G. Onose, M. Crăciunoiu, M. Popescu,
Aurelia Mihaela Sandu, A.R. Stoian, C.M. Neacșu,
V. Strâmbu, Fl. Popa 478

Chimioterapicele anticancerogene clasice

The classical anticancer drugs
I. Fulga, Carmen Fulga 483

Astmul indus de aspirină - particularități genetice

Aspirin - induced asthma - genetic particularities
Camelia Elena Berghea, C. Bără, Beatrice Mahler 492

Mortalitatea în rândul consumatorilor de droguri - o problemă de sănătate publică

Mortality among drug addicts - a public health threats
Madi Surugiu, Dana Galieta Mincă 498

LISTA DE CONTROL - UN INSTRUMENT UTIL

În urmă cu câțva timp, am întâlnit într-o revistă medicală prestigioasă, de circulație internațională, un articol interesant privitor la lista de control pentru activitățile chirurgicale, ca instrument pentru reducerea frecvenței unor inadvertențe, care au risc de creștere a morbidității și mortalității (Haynes A.B. și colab. - N.Engl.J.M. 2009).

Un studiu publicat în Lancet, în 2008, a arătat că anual se efectuează în lume 234 milioane de intervenții chirurgicale, depășind numărul nașterilor.

Alte publicații recente au demonstrat că, în țările industrializate, rata deceselor perioperatorii intraspitalicești se situează între 0,4 și 0,8%, iar cea a complicațiilor majore între 3 și 17%, grevând semnificativ cheltuielile pentru sănătate; probabil că, în țările în curs de dezvoltare, proporția morbidității și mortalității în mediu chirurgical este mai mare.

Cel puțin jumătate din totalul complicațiilor chirurgicale ar putea fi evitate și există deja lucrări încurajatoare privind reducerea frecvenței infecțiilor intraspitalicești, a escarelor, a incidentelor și accidentelor anestezice, etc., prin efortul echipelor implicate de a optimiza protocoalele de abordare a pacienților. De altfel, în 2008, Organizația Mondială a Sănătății a publicat un ghid cu numeroase recomandări practice pentru ameliorarea siguranței pacienților chirurgicali.

Pe aceeași linie, se înscrie articolul la care m-am referit inițial, elaborat de un colectiv numeros, adunând medici din 8 spitale din întreaga lume, în zone cu niveluri economice diferite, sub coordonarea unui reputat Institut de Sănătate Publică.

Ipoteza de lucru a fost simplă, punând întrebarea dacă aplicarea riguroasă a unei liste de control pentru activitățile chirurgicale ar avea un efect benefic asupra morbidității și mortalității postoperatorii.

A fost propusă o listă cu 19 elemente, începând cu identificarea riguroasă și reconfirmarea nominală a pacientului, a procesului patologic de rezolvat chirurgical, a procedurii planificate și a existenței consimțământului informat.

După verificarea etapelor „regiei”, care precede anestezia și operația, sunt identificați toți membrii echipei cu diferitele lor atribuțiuni, confirmând cunoașterea sarcinilor de îndeplinit.

Sunt consemnate apoi etapele esențiale ale anesteziei și ale intervenției chirurgicale, încheind apoi cu starea pacientului la ieșirea din sala de operație, bilanțul materialelor consumate și etichetarea corectă a materialului trimis la examen anatomopatologic.

Merită oare să facem o listă de control pentru activitățile, care fac parte din rutina zilnică a blocului operator ?

Prof. dr. Corneliu Dragomirescu

(continuare la pag. 456)